

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Observationes in Cap. VII. circa Beneficia quæ omnia comprehenduntur
hîc sub verbis Præbendarum, & Dignitatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

Tum ostenderetur, eos de Bonis Ecclesiasticis primi generis non posse disponere, sed, quoad Bona secundi generis, illis eam facultatem, quandiu vixerint, competere, exercendam juxta mentem Canonum, per quos usus ille conceditur; sed morientes, tenentur illa relinquere Ecclesiae, in cujus Ministerio illa acquisiverunt, reservatis tamen duntaxat iis, quae vel necessaria erunt ad remuneranda Domesticorum suorum servitia, aut juvandos Cognatos, vel eroganda Pauperibus, aut Locis. Cum inter acquisitiones à Clericis partas, dum serviunt Ecclesiae, quaedam ex illo Ministerio non proveniant, sed Bonis Patrimonialibus annumerandae sint; quale est id, quod à Propinquis suis, quatenus propinquis, accipiunt, ab amicis, quatenus amicis, aut quod emunt ex fructibus sui Patrimonii, separandae sunt haec acquisitiones à Bonis Ecclesiasticis per Clericos partis ratione Ministerii ipsorum: tales sunt res iis relictae intuitu Ecclesiae; tales sunt, ut plurimum, Donationes ab alienis factae; tales etiam sunt res destinatae ad ornamenta, ad reparationes, ad decorationem Locorum Sacrorum, ad Salutem animarum Donatorum, aut aliarum Personarum, quibus Donatores refrigerium procurare cupierunt. Cum Clerici Beneficia possederunt in diversis Ecclesiis, Bona, durante Ministerio, acquisita, & ab iis defunctis relicta, dividuntur inter illos, pro rata rerum in singulis acquisitarum, quod infertur ex tempore, quo illas possederunt & ex illarum pinguedine. REG. VIII. ratio haec exponendi doctrinam ab Autore in REG. V. traditam, magis perspicua videtur, quam ea, qua ipse usus est.

Quoad REG. VI. Quod dicitur, principio Ecclesiam vulgo Clerico succedere; verum esse nequit, nisi respectu Bonorum ex ejus servitio partorum: nam caetera ad eorum Cognatos ordinario pertinent. Reliquum Regulae expositioni Quintae insertum fuit.

Quod dicitur in REG. IX. pertinet ad Quintam; nam Servus manumissus per Clericatum, immunis erat à Patronatu sui Manumissoris; itaque Bona, quae moriens intestatus relinquebat, erant Ecclesiae, sicut Bona aliorum Clericorum ingenuorum, Vid. Gonzal. in Cap. 2. de Success. ab intestat. Debuisset observare Privilegium Parochorum, qui Testamenta recipere possunt, cum duobus aut tribus Testibus, sicut Notarii.

REG. X. ad usque XVIII. respiciunt Privilegium Fori, de quo sine ordine differitur; unde nascitur obscuritas, ad quam vitandam, dividendae erant Causae, in quas istud cadere potest, in Personales, Reales, & Mixtos: Personales, in Civiles, & Criminales. Haec in Capitales Reales, in Possessorias, & Petitorias: in Principales, & Incidentes, in merè Saeculares, & merè Ecclesiasticas. Tum, circa singulas species praefatas, discutiendum erat quodnam sit Privilegium Clericorum & Monachorum, & quatenus cum Clericis conveniant. Et quidem id nos exequendum duximus in Tractatu de Judiciis.

Harum Divisionum ope occurritur ambagibus amplii numeri Exceptionum, Replic. Duplic. &c. quarum aliae admittuntur, aliae reprobantur: nonnullae dubiae sunt. Extant Exempla in REG. X. XI. XIII.

Quaedam praeterea jacienda erant Principia circa Originem Privilegii, Interpretationem ipsius, Cessionem, quorum ope solvuntur dubia emergentia. Principium I. est, Privilegiatum, qui Privilegium suum non astringit, Jure Communi ceteri non Privilegiatum; proinde, si is, qui se Clericum asserit, suam conditionem non probet, tractatur ut Laicus. II. Ejus est interpretari Privilegium, qui illud concessit; itaque, posito quod (ut constare videtur) Privilegium Fori, sit Beneficium Principis, ejus interpretatio pertinet ad Principem in dubiis occurrentibus. III. Privilegium amittitur per actiones, quae indignitatem inducunt, nec non per revocationem, aut restrictiones, seu modificationes, quas illi apponit Concedens; itaque Privilegium Fori amitti potest ob Scelera, quae inhonorant statum, ad

Tom. I.

cujus honorem datum fuit. Princeps potest etiam illi derogare, subiciendo Clericos Jurisdictioni Magistratus in multis Casibus, praesertim Saecularibus, quorum notionem habebat Judex Ecclesiasticus.

IV. In amissione Privilegii per actiones atroces, quaedam reperitur abdicatio. Itaque, licet existimare, Clericos illi renunciare posse, quemadmodum possunt illud amittere. Applicatio horum Principiorum ad Regulas laudatas facillima est.

REG. XX. quae fert, Clericos non esse Legibus obnoxios; nisi quatenus illae sunt ipsis favorabiles, perniciosissima est, Contrarium probatum fuit, quoties occasio se obtulit.

Pleraque Exceptionum generalium, quibus clauditur hoc CAP. 17. sunt in Regulis praecedentibus. Deum Autor, fatendo Privilegium hoc amitti per actiones, quae Clericatus amissionem mereantur, remittit ad ea, quae circa illas actiones dixit CAP. V. quarum, ut observatum fuit, magna est copia, quae non producit illum effectum.

OBSERVATIONES in CAP. VII. circa Beneficia quae omnia comprehenduntur hic sub verbis PRÆBENDARUM, & DIGNITATUM.

Hoc in Capite major, quam alibi, Methodi habitum fuit ratio. Dividitur in Tres Partes praecipuas, quae singulae suas quoque habent. Agitur in Prima de Acquisitione Beneficiorum: in Secunda de Amissione ipsorum: in Tertia de eorum Incremento, Diminutione, Divisione, Permutatione. Nihilominus hic sunt vitia gravia, circa aliud, quam Divisionem, versantia.

Prima Pars caeteris amplior est: in hac differitur de Causis acquisitionis, quarum aliae Remotae sunt, ut Mandata, Ordinatio; aliae Proxima, ut Collatio, sub qua Autor complectitur Provisionem, Praesentationem, Institutionem, Electionem. Idcirco Divisio hujus Partis, cujus Argumentum sub nomine Collationis enucleat, est exemplar Divisionis Secundae. Unumquodque Membrum suo Titulo distinguitur; nempe Causae Collationis; Personae, quibus conferendum est; ad quem pertineat jus conferendi; quid conferendum sit; quantum & quomodo; antecedentia Collationis; adjuncta ipsius; consecratoria; Actiones; seu Petitiones Beneficiales, cui concedantur; quis earum Judex; adjuncta; eventus; & consecutiones. Tertia brevissima est, & continetur sub unico Titulo de reliquo Jure Praebendarum. Caeterum, nulla datur definitio Beneficiorum, neque Divisio in varias species.

Per Causas Collationis, intelligit rationes, ob quas fit Collatio. Duas tantum commemorat, nempe Promotionem ad Ordines Sacros, & Mandata Apostolica, quibus praecipue inharet. Cum haec à Concilio Tridentino fuerint abrogata, satius fuisset, iis leviter perstrictis, immorari circa priorem Causam, quae semper viget. His Causis adjicere debuisset Praesentationem, quae obligat etiam ad conferendum.

Cui Beneficia conferenda sint?

Omnes Regulae circa Personas, quibus conferendum est, ad unicum generalem contrahi debuissent, in qua diceretur, Beneficia non esse conferenda Personis, quae ab iis excluduntur per Canones, & posse conferri aliis, servato Ordine, quem praestituunt, circa modum id faciendi, & qualitates, quas requirunt sive generatim, quoad omnes, sive sigillatim, quoad singulas species diversas.

Ratio Regulae est: quod Canones circa capacitatem habendi Beneficia, sunt prohibitivi; itaque, capaces ea possidendi haberi debent, quicumque non declarantur incapaces, & consequenter admittendi quotquot ab iis non excluduntur. Quae in re eadem est conditio Beneficiorum ac Ordinum, ad quos ascendere possunt omnes, qui non prohibentur illos suscipere; quod oritur ex eo quod

C c 3

Benefi-